

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 25.06.2021 № КПУМ/14-21)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"КВАРТАЛЬНІ НАЦІОНАЛЬНІ РАХУНКИ"
2.02.02.01**

електронна пошта: D.Bilyk@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-01-22
керівник державного
статистичного спостереження: Білик Д. В.

Київ – 2021

Зміст

1. Вступ	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження	6
2.1. Відповідність	6
2.2. Точність	9
2.3. Своєчасність та пунктуальність	10
2.4. Доступність та зрозумілість	12
2.5. Послідовність та зіставність	13
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів	14
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів	15
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист	16
3. Заключна частина	17

1. Вступ

Стандартний звіт з якості (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості результатів державного статистичного спостереження "Квартальні національні рахунки". Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо. Якість даних кварталних національних рахунків визначена відповідно до основних вимірів якості, рекомендованих Регламентом (ЄС) від 19 грудня 2016 року № 2016/2304 Європейського Парламенту і Ради щодо умов, структури, періодичності і показників оцінки звітів про якість даних, що передаються відповідно до Регламенту ЄС № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17 серпня 2018 року № 170.

Метою ДСС "Квартальні національні рахунки" є формування кварталної інформації щодо показників, які характеризують виробництво, утворення та розподіл доходу, а також нагромадження активів для аналізу соціально-економічного розвитку країни.

Спостереження запроваджено в 1994 році на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 року № 727 "Про впровадження системи національних рахунків". Методологія спостереження удосконалювалася згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 року № 341-р "Про заходи з удосконалення роботи із складання національних рахунків", розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 року № 413-р "Про схвалення концепції розвитку системи національних рахунків", постановою Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2003 року № 475 "Про затвердження Програми розвитку системи національних рахунків на період до 2010 року", розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 року № 1413-р "Про схвалення Стратегії розвитку державної статистики на період до 2012 року", розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 року № 145-р "Про затвердження Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року", постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 222 "Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року".

ДСС, відповідно до Довідника розділів статистики, належить до розділу 2.02 "Національні рахунки" за тематикою статистичного виробництва 2.02.02 "Квартальні національні рахунки".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику", план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики.

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями державного статистичного спостереження "Квартальні національні рахунки", затвердженими наказом Держстату від 01 червня 2021 року № 101; Методологічними положеннями оновленої версії системи національних рахунків 2008 року, затвердженими наказом Держстату від 17 грудня 2013 року № 398; Методологічними положеннями розрахунку валового внутрішнього продукту, затвердженими наказом Держстату від 17 вересня 2018 року № 187.

Зазначені документи розміщені на офіційному вебсайті Держстату (<http://www.ukrstat.gov.ua>) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Національні рахунки".

В основу вищенаведених методологічних документів покладено норми міжнародних стандартів Системи національних рахунків ООН 2008 року (СНР 2008) (<http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>) та Регламенту (ЄС) від 21 травня 2013 року № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради щодо Європейської системи національних та регіональних рахунків 2010 року (ЄСР 2010) (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-02-13-269/EN/KS-02-13-269-EN.PDF).

Останній перегляд національної методології відповідно до Системи національних рахунків ООН 2008 року та Європейської системи національних та регіональних рахунків 2010 року відбувся у 2014 році одночасно з країнами Європейського Союзу.

При проведенні ДСС "Квартальні національні рахунки" використовують дані державних статистичних спостережень, які отримуються щоквартально в електронній формі:

1) "Економічні показники короткотермінової статистики промисловості", "Економічні показники короткотермінової статистики будівництва", "Продаж і запаси товарів у торговій мережі", "Продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі", "Показники економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг" – як індикатори для обчислення показників рахунку виробництва, зокрема випуску сектору НФК, на основі математичних моделей. Ці моделі побудовані із застосуванням регресійних рівнянь згідно з Методикою розрахунку квартального випуску товарів та послуг за видами економічної діяльності відповідно до КВЕД;

2) "Обстеження умов життя домогосподарств", "Продаж і запаси товарів у торговій мережі", "Оплата населенням житлово-комунальних послуг", "Показники економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг" – для розрахунку показників використання наявного доходу сектору ДГ;

3) "Обстеження підприємств із питань статистики праці" – для розрахунку показників витрат на оплату праці; відрахувань на соціальні заходи;

4) "Капітальні інвестиції", "Показники щодо початку та завершення будівництва" – для розрахунку показників рахунку капіталу (ВНОК, придбання та вибуття невикористаних нефінансових активів);

5) "Економічні рахунки сільського господарства" – для розрахунку показників рахунків виробництва, утворення доходу, використання наявного доходу для продукції сільського та рибного господарства;

6) "Показники короткотермінової статистики виробництва промислової продукції за видами", "Економічні показники короткотермінової статистики будівництва", "Діяльність підприємств наземного транспорту", "Діяльність підприємств водного транспорту", "Діяльність підприємств авіаційного транспорту", "Діяльність підприємств магістрального трубопровідного транспорту", "Зовнішня торгівля товарами", "Зміни цін (тарифів) на споживчі товари (послуги)", "Зміни цін виробників промислової продукції", "Зміни цін у будівництві" – для розрахунку ВВП та його складових у постійних цінах.

Також використовуються адміністративні дані, отримані в електронній формі в терміни відповідно до укладених угод про взаємообмін інформаційними ресурсами, та адміністративні дані з офіційних вебсайтів установ та організацій тощо:

1) Державної казначейської служби України, НБУ (ДСС "Грошово-кредитна та фінансова статистика"), Державного центру зайнятості, Державного агентства автомобільних доріг України (Укравтодор), Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – для розрахунку доходів від власності, інших поточних трансфертів, капітальних трансфертів, невикористаних нефінансових активів, визначення податків і субсидій на виробництво та імпорту;

2) НБУ (ДСС "Статистика зовнішнього сектору") – для визначення експорту та імпорту товарів і послуг, доходів від власності, інших поточних трансфертів, капітальних трансфертів і придбання та вибуття невикористаних нефінансових активів;

3) Державної податкової служби України – для розрахунку випуску сектору ДГ та сектору НКООДГ, кінцевих споживчих витрат НКООДГ, доходів від власності та інших поточних трансфертів (розрахунок здійснюється на основі річних співвідношень).

Основними статистичними публікаціями, у яких поширюються дані ДСС, є статистичні продукти (статистична інформація, експрес-випуски, статистичні збірники), що розміщуються на офіційному вебсайті Держстату, зокрема:

статистична інформація ВВП, Національні рахунки, Доходи населення розміщується в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Національні рахунки"/"Квартальні національні рахунки";

експрес-випуск "Доходи та витрати населення" розміщується в розділі "Експрес-випуски"/"Національні рахунки"/"Квартальні національні рахунки";

експрес-випуск "Валовий внутрішній продукт" розміщується в розділі "Експрес-випуски"/"Національні рахунки"/"Квартальні національні рахунки";

статистичний збірник "Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України" (українською та англійською мовами) розміщується в розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Економічна статистика"/"Національні рахунки".

Основними користувачами даних кварталних національних рахунків на міжнародному рівні є Статистичне управління Європейського Союзу (Євростат), Світовий банк, Європейська економічна комісія ООН та Міжнародний валютний фонд, яким надаються дані за окремими запитальниками.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС запроваджено для задоволення потреб користувачів статистичної інформації – органів державної влади, науковців і дослідників, міжнародних організацій.

Результати ДСС використовуються для формування кварталної інформації щодо показників, які характеризують виробництво, утворення та розподіл доходу, а також нагромадження активів для аналізу соціально-економічного розвитку країни.

Статистичними показниками спостереження є:

- | | |
|-------|---|
| V.1*g | Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах, у постійних цінах (номінальний ВВП), індекс фізичного обсягу (реальний ВВП), індекс-дефлятор);
ВВП у розрахунку на одну особу (у фактичних цінах, індекс фізичного обсягу);
ВВП у розрахунку на одного зайнятого (у фактичних цінах, індекс фізичного обсягу); |
| V.1g | Валова додана вартість (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор); |
| D.21 | Податки на продукти (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор); |
| D.31 | Субсидії на продукти (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор); |
| D.2 | Податки на виробництво та імпорт; |
| D.3 | Субсидії на виробництво та імпорт; |

D.29 – D.39	Інші податки за виключенням субсидій, пов'язаних з виробництвом (у фактичних цінах);
D.29	Інші податки, пов'язані з виробництвом;
D.39	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом;
D.1	Оплата праці найманих працівників;
D.11	Заробітна плата;
D.121	Фактичні внески наймачів на соціальне страхування;
D.122	Умовно обчислені внески наймачів на соціальне страхування;
V.2g, V.3g	Валовий прибуток, змішаний дохід;
P.3	Кінцеві споживчі витрати (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.31	Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.32	Кінцеві споживчі витрати сектору загального державного управління (індивідуальні споживчі витрати, колективні споживчі витрати) (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.32	Кінцеві споживчі витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.5g	Валове нагромадження капіталу (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.51g	Валове нагромадження основного капіталу (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.52	Зміна запасів матеріальних оборотних коштів (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс-дефлятор);
P.53	Придбання за виключенням вибуття цінностей (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.6	Експорт товарів і послуг (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.7	Імпорт товарів і послуг (у фактичних цінах, у постійних цінах, індекс фізичного обсягу, індекс-дефлятор);
P.1	Випуск;
P.2	Проміжне споживання;
P.51c	Споживання основного капіталу;
P.51n	Чисте нагромадження основного капіталу;
V.1n	Чиста додана вартість;
V.5g	Валове сальдо первинних доходів;
V.5n	Чисте сальдо первинних доходів;
V.11	Зовнішнє сальдо товарів і послуг;
V.12	Поточне зовнішнє сальдо;
V.1*n	Чистий внутрішній продукт;
V.2n, V.3n	Чистий прибуток, змішаний дохід;

V.5*g	Валовий національний дохід;
V.5*n	Чистий національний дохід;
V.6g	Валовий наявний дохід;
V.6n	Чистий наявний дохід;
V.8g	Валове заощадження;
V.8n	Чисте заощадження;
V.9	Чисте кредитування, чисте запозичення;
NP	Придбання за виключенням вибуття неvirоблених нефінансових активів;
D.4	Дохід від власності;
D.5	Поточні податки на доходи, майно тощо;
D.61	Внески на соціальне страхування;
D.62	Соціальні допомоги, крім допомог у натурі;
D.7	Інші поточні трансферти;
D.8	Коригування на зміни чистої вартості активів домашніх господарств у недержавних пенсійних фондах;
D.9	Капітальні трансферти: Доходи населення; Соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти; Соціальні допомоги; Соціальні трансферти в натурі; Витрати та заощадження; Придбання товарів та послуг; Поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти; Нагромадження нефінансових активів; Приріст фінансових активів; Приріст грошових вкладів та заощаджень у цінних паперах; Заощадження в іноземній валюті; Позики, одержані за виключенням погашених (-); Витрати населення; Наявний дохід населення (у фактичних цінах); Наявний дохід населення у розрахунку на одну особу; Індекс фізичного обсягу реального наявного доходу; Наявний середньомісячний дохід на одну особу;

Показники спостереження за КІСЕ обчислюються у фактичних цінах.

ДСС "Квартальні національні рахунки" передбачає розроблення взаємопов'язаних таблиць:

таблиця зведених національних рахунків;

таблиця кварталних національних рахунків за інституційними секторами економіки;

таблиця "Доходи та витрати населення".

Валовий внутрішній продукт (далі – ВВП), його складові за виробничим методом, за категоріями доходу й за категоріями кінцевого використання, а

також наявний дохід обчислюються у фактичних цінах, у постійних цінах попереднього року та у постійних цінах еталонного/базисного року. Для цих показників визначаються відповідні індекси фізичного обсягу та індекси-дефлятори. ВВП за категоріями доходу розраховується лише у фактичних цінах. Крім того, ВВП і наявний дохід публікуються та розраховуються у розрахунку на одну особу наявного населення, ВВП – у розрахунку на одного зайнятого.

Одиницею спостереження є інституційна одиниця. При розрахунку ВВП також використовується одиниця за видами економічної діяльності.

ДСС "Квартальні національні рахунки" охоплює економічну діяльність одиниць-резидентів у межах економічної території країни (S.1 згідно з КІСЕ) та їхні зв'язки з одиницями-нерезидентами іншого світу (S.2).

Для проведення розрахунку використовується комбінація статистичних методів, а саме використання адміністративних даних та результатів проведення інших ДСС.

При проведенні спостереження використовуються класифікації КВЕД, КІСЕ, КІСЦ та інші класифікації та угруповання, які наведені в Методологічних положеннях розрахунку валового внутрішнього продукту.

Показники спостереження узагальнюються по Україні, за видами економічної діяльності, за інституційними секторами економіки; здійснюється їх групування за стандартними угрупованнями щодо операцій та інших потоків, балансуючих статей, кінцевих споживчих витрат сектору домашніх господарств за цілями, кінцевих споживчих витрат сектору некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, за цілями, кінцевих споживчих витрат сектору загального державного управління за функціями, видів нефінансових активів, валового нагромадження основного капіталу за видами нефінансових активів (зазначені угруповання передбачені міжнародними стандартами Системи національних рахунків ООН 2008 року та Регламентом (ЄС) від 21 травня 2013 року № 549/2013).

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень спостереження за ступенем охоплення є суцільним, включає систему розрахунків для виявлення неузгодженості в даних державних статистичних спостережень та оцінку економічної діяльності, яка безпосередньо не спостерігається, і проводиться з квартальною періодичністю.

З метою виявлення та усунення недоліків у первинній інформації якість національних рахунків постійно перевіряється в процесі їхнього складання.

Основними елементами цієї процедури перевірки якості є:

контроль якості інформації державних статистичних спостережень у галузевих департаментах Держстату, які їх проводять;

контроль якості адміністративної інформації установою, яка її розробляє;

опрацювання та коригування виявлених неузгодженостей у статистичній інформації із залученням її виробників;

перевірка повноти інформації, отриманої для проведення розрахунку;
перевірка узгодженості інформації, отриманої з різних джерел;
перевірка результатів розрахунку з точки зору відповідності показникам попереднього кварталу;

узгодження квартальних національних рахунків з ПБ, СДФ, що дозволяє виявити прогалини в джерелах інформації та забезпечити належну якість статистичних даних.

Квартальні національні рахунки регулярно піддаються міжнародним аудиторам у межах моніторингових місій статистичного департаменту МВФ із питань статистики національних рахунків та Євростату щодо глобальних оцінок національної статистичної системи. Крім того, аналіз відповідності та узгодженості статистичних даних національних рахунків проводять Євростат, Світовий банк, Європейська економічна комісія ООН, МВФ.

Збалансоване поєднання оцінок різної періодичності є необхідною та важливою умовою при визначенні показників національних рахунків. Реалізація принципів перегляду квартальних даних національних рахунків необхідна для відображення поліпшень у вихідних даних, методах, міжнародних стандартах та класифікаціях і дає можливість отримати більш узгоджені та збалансовані макроекономічні показники.

Регулярний перегляд даних ДСС "Квартальні національні рахунки" проводиться в три етапи. Після отримання оперативної оцінки ВВП перший етап перегляду – попередня оцінка, другий етап – уточнена квартальна та попередня річна оцінка, третій етап – остаточна квартальна оцінка.

Результати остаточної квартальної оцінки цього ДСС є остаточними, тому регулярний перегляд й актуалізація даних остаточної квартальної оцінки цього ДСС не проводяться.

Однак може проводитися спеціальний перегляд даних, пов'язаний зі змінами методології та появою нових джерел інформації. В окремих випадках здійснюється перегляд даних у зв'язку з уточненням даних ДСС і адміністративних даних.

Спеціальний перегляд даних ДСС "Квартальні національні рахунки" за 2000–2017 роки відбувся в березні 2020 року у зв'язку із запровадженням нового еталонного/базисного року.

Незапланований перегляд даних національних рахунків зумовлений переглядом даних платіжного балансу Національним банком:

за 2015, 2016 та 2017 роки відбувся 15.05.2018;

за 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 та 2020 роки відбувся 22.06.2021.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюється в такі терміни:

	Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
А	1	2	3	4
Оперативна оцінка				
ВВП	з 25 до 30 дня після звітнього кварталу	з 25 до 32 дня після звітнього кварталу	з 25 до 34 дня після звітнього кварталу	на 45-й день після звітнього кварталу (з 2022 року – на 35-й день після звітнього кварталу)
Попередня оцінка				
ВВП, зведені національні рахунки	з 25 до 65 дня після звітнього кварталу	з 25 до 67 дня після звітнього кварталу	з 25 до 69 дня після звітнього кварталу	на 80-й день після звітнього кварталу (ВВП з 2022 року – на 70-й день після звітнього кварталу)
доходи та витрати населення, рахунки за інституційними секторами	з 25 до 65 дня після звітнього кварталу	з 25 до 70 дня після звітнього кварталу	з 25 до 89 дня після звітнього кварталу	на 90-й день після звітнього кварталу
Уточнена квартальна та попередня річна оцінка				
ВВП	з 25 до 65 дня наступного за звітнім роком	з 25 до 67 дня наступного за звітнім роком	з 25 до 69 дня наступного за звітнім роком	на 80-й день наступного за звітнім роком (з 2022 року на 70-й день наступного за звітнім роком)
доходи та витрати населення	з 25 до 65 дня наступного за звітнім роком	з 25 до 70 дня наступного за звітнім роком	з 25 до 89 дня наступного за звітнім роком	на 90-й день наступного за звітнім роком
зведені національні рахунки	з 25 до 65 дня наступного за звітнім роком	з 66 до 74 дня наступного за звітнім роком	з 75 до 79 дня наступного за звітнім роком	на 80-й день наступного за звітнім роком
рахунки за інституційними секторами	з 35 до 75 дня наступного за звітнім роком	з 76 до 84 дня наступного за звітнім роком	з 85 до 89 дня наступного за звітнім роком	на 90-й день наступного за звітнім роком

Остаточна квартальна оцінка				
ВВП	січень другого за звітним роком	лютий другого за звітним роком	березень другого за звітним роком	II декада березня другого за звітним роком (з 2022 року – I декада березня другого за звітним роком)
зведені показники доходів та витрат населення	січень другого за звітним роком	лютий другого за звітним роком	березень другого за звітним роком	III декада березня другого за звітним роком
зведені національні рахунки та рахунки за інституційними секторами	січень – лютий другого за звітним роком	березень другого за звітним роком	квітень другого за звітним роком	з 2022 року – III декада квітня другого за звітним роком

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, у якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Діяльність Служби"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Публікацію результатів державного статистичного спостереження проводять у чотири етапи. На першому етапі – оперативна оцінка, на другому етапі – попередня оцінка, третій етап – уточнена квартальна та попередня річна оцінка, четвертий етап – остаточна квартальна оцінка.

Відповідно до міжнародних стандартів і термінів отримання інформації, після отримання оперативної оцінки ВВП, що базується на оперативній статистичній інформації щодо реальних темпів зростання (зниження) обсягів виробництва за видами економічної діяльності, здійснюють регулярний перегляд показників квартальних національних рахунків:

1) попередня оцінка даних квартальних національних рахунків (ВВП, квартальні рахунки поточних операцій та рахунок капіталу за інституційними секторами економіки, доходи та витрати населення України) базується на даних державних статистичних спостережень, адміністративних даних (звіти про виконання державного та місцевих бюджетів, фондів соціального страхування, звіти про доходи та витрати страховика тощо), даних банківської, фінансової

статистики, статистики платіжного балансу, даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

2) уточнена квартальна та попередня річна оцінка ВВП, зведених національних рахунків, квартальних рахунків за інституційними секторами економіки і доходів та витрат населення України формується з урахуванням пропорцій і співвідношень остаточної оцінки попереднього року та уточнених даних Платіжного балансу;

3) остаточно квартальна оцінка ВВП, зведених національних рахунків, квартальних рахунків за інституційними секторами економіки і доходів та витрат населення України складається з урахуванням пропорцій і співвідношень відповідної кварталом остаточної річної оцінки ВВП, річних національних рахунків та остаточних даних Платіжного балансу.

З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами ДСС "Квартальні національні рахунки" оприлюднюється у статистичних продуктах (статистична інформація, експрес-випуски, статистичні збірники тощо) на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у терміни, визначені планом державних статистичних спостережень на відповідний квартал.

Інформація розміщується в електронних форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) у підрозділі "Національні рахунки" таких розділів сайту: "Статистична інформація", "Експрес-випуски", "Публікації".

Крім того, інформацію за результатами ДСС Держстат надає:

за запитами користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

міжнародним організаціям і статистичним службам інших країн за запитами та в порядку взаємообміну.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601;

телефон: (044) 235–34–40;

електронна пошта: D.Bilyk@ukrstat.gov.ua; office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72; факс: 235–01–26;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у межах яких вони вироблялися,

використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані стосуються тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Національні рахунки складаються з 1990 року. За період, що минув, відбулося декілька змін, які вплинули на зіставність показників:

1990–1999 Загальний класифікатор галузей народного господарства;

2000–2011 Класифікація видів економічної діяльності 2000 та 2005 років;

2012–2020 Класифікація видів економічної діяльності 2010.

Зміна методології національних рахунків:

1990–2011 СНР 1993, ESA 1995;

2012–2020 СНР 2008, ESA 2010.

Зміна територіального охоплення національних рахунків:

З 2014 року без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Зважаючи на викладене, показники цього спостереження можна порівнювати в динаміці з 2014 року.

Крім того, основний інтегрований показник національних рахунків ВВП та його складові були перераховані відповідно до оновленої класифікації та методології СНР 2008/ЄСР, ESA 2010 за період, починаючи з 2000 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя – за період, починаючи з 2010 року.

Показники ДСС "Квартальні національні рахунки" є повністю зіставними з остаточною оцінкою ДСС "Річні національні рахунки", за винятком експериментальних балансів нефінансових та фінансових активів і пасивів, дані яких за кварталами не актуалізуються.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи та організації), науковці та дослідники, засоби масової інформації, громадські організації, міжнародні організації, громадяни.

Задоволеність потреб користувачів статистичної інформації оцінюється шляхом опитування, а також на підставі аналізу запитів і пропозицій користувачів.

У липні 2019 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації (далі – анкетне опитування) з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів статистичної інформації щодо квартальних національних рахунків, розміщених у статистичному збірнику "Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України".

У зазначеному збірнику представлені квартальні оцінки валового внутрішнього продукту (ВВП) трьома методами у фактичних цінах, цінах

попереднього року та постійних цінах, а також результати сезонних коригувань динамічних рядів квартальних даних ВВП та його окремих складових у вигляді графіків і таблиць.

Основні висновки за результатами опитування такі.

17 % опитаних, які у своїй діяльності використовують інформацію зі збірника "Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України", поставили оцінку "Відмінно", 83 % – "Добре".

Користувачі у своїй роботі найчастіше використовують такі показники: валовий внутрішній продукт (ВВП) і валова додана вартість (ВДВ) за видами економічної діяльності; ВВП за категоріями доходу; ВВП у фактичних цінах, цінах попереднього року, постійних цінах 2010 року; оплата праці найманих працівників за видами економічної діяльності; кінцеві споживчі витрати; індекси фізичного обсягу та індекси-дефлятори ВВП до відповідного періоду попереднього року; індекси фізичного обсягу та індекси-дефлятори ВВП до 2010 року; сезонні коригування ВВП за видами економічної діяльності.

94 % опитаних не отримують інформацію з тематики опитування з інших джерел, а користуються лише даними Держстату.

Від 94 % до 100 % користувачів дали оцінку "Відмінно" та "Добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників із тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Своєчасність та Пунктуальність", на другому місці – "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність", на третьому – "Точність/Надійність", "Відповідність/Релевантність", "Доступність та Зрозумілість/Ясність".

44 % опитаних вказали на поліпшення якості інформаційного забезпечення з тематики опитування; 44 % – вважають, що вона не змінилася.

Більш детальну інформацію за результатами анкетного опитування наведено в повідомленні для користувачів, яке розміщене на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування". У цьому ж розділі користувачі мають змогу ознайомитися із заходами, які здійснюються на підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14 травня 2013 року № 149.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних, а також даних інших державних статистичних спостережень, звітне навантаження на респондентів за цим спостереженням не розраховується, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним з основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення статистичної конфіденційності в практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики, а також відповідно до вимог статей 16, 17, 21, 22 Закону України "Про державну статистику", статей 18, 21 Закону України "Про інформацію", статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації", статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних".

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів, правил і статистичних методів, визначених пунктом 3 підрозділу 1 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики.

У ході проведення ДСС здійснюються розрахунки щодо забезпечення статистичної конфіденційності для:

агрегованих статистичних даних інших державних статистичних спостережень, які мають ризик розкриття первинних даних щодо статистичної одиниці;

адміністративних даних, отриманих органами державної статистики відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

складових показників системи розрахунків, які містять зазначені вище дані.

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій забезпечення статистичної конфіденційності перед респондентами реалізуються такі заходи:

забезпечення конфіденційності адміністративних даних та використання їх виключно для статистичних цілей;

надання статистичної інформації, отриманої за результатами державних статистичних спостережень, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення державних статистичних спостережень, якщо є загроза розкриття первинних даних.

3. Закључна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення наявних інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації джерел для формування статистичної інформації.

Основним перспективним напрямом подальшої роботи, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 р. № 222 "Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року", буде запровадження проведення розрахунків показників, відповідно до вимог Спеціального стандарту поширення даних плюс МВФ, узгодження метаданих та забезпечення координації заходів з МВФ, проведення розрахунків даних за категоріями реального сектору, гармонізація статистики національних рахунків з додатком В до Регламенту (ЄС) № 549/2013, проведення робіт згідно з Програмою міжнародних зіставлень у групі країн Євростату – ОЕСР, запровадження нового еталонного/базисного 2020 року для розрахунку валового внутрішнього продукту та його складових.